

Opereta còmica

cu tres acter.

per

CRASPI LINDOLA.

783

Salustio Ferrer.

Acte primer.

23

A
FOR
M
S
P

CRISPÍ LINYOLA,

opereta còmica fantàstica

en 3 actes y 5 quadros

arreglada en vers catalá de la

de la celebre y popular

opeva

Crispino è la comare

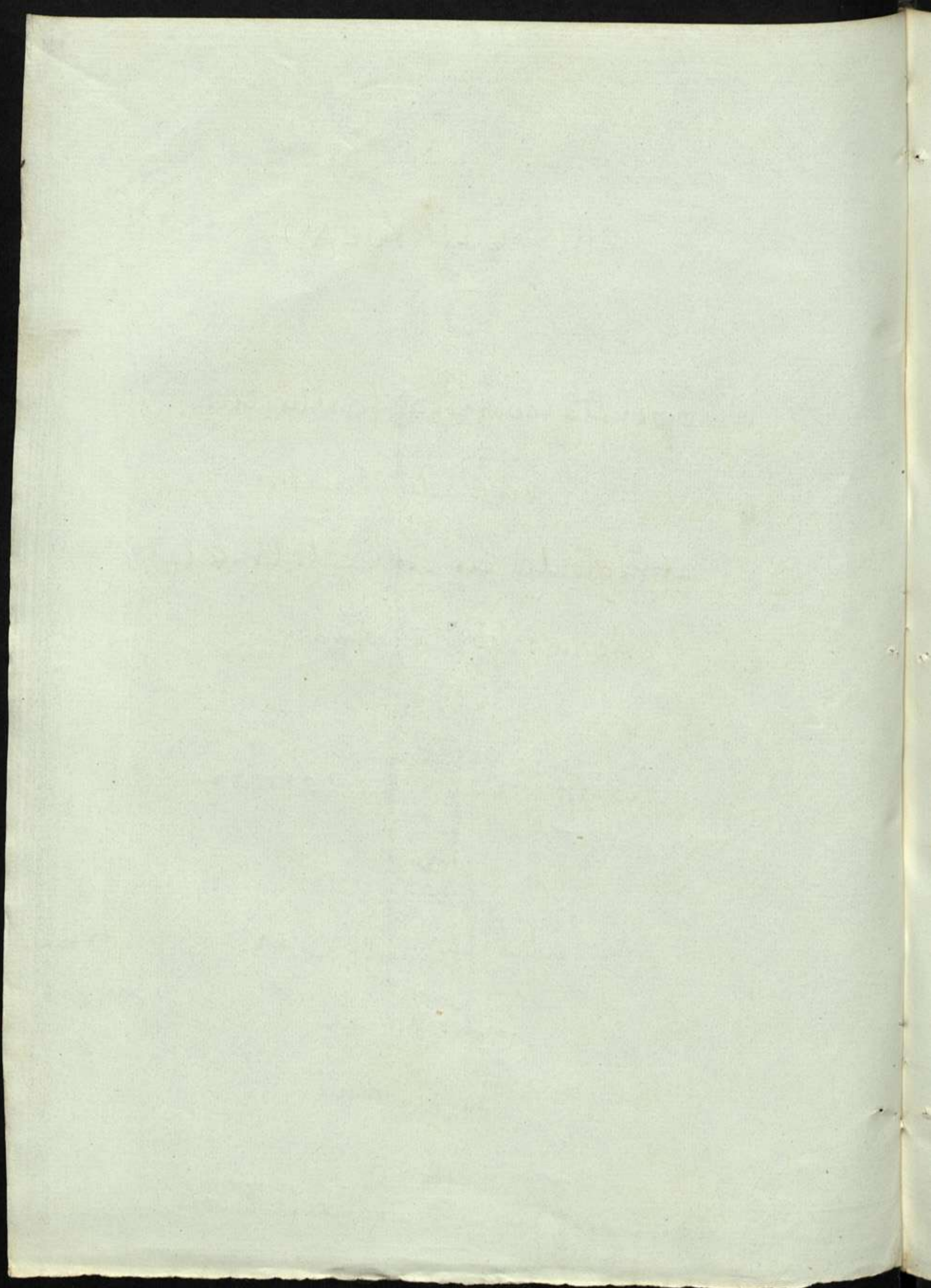
per

Salustio Ferrer.

Música de

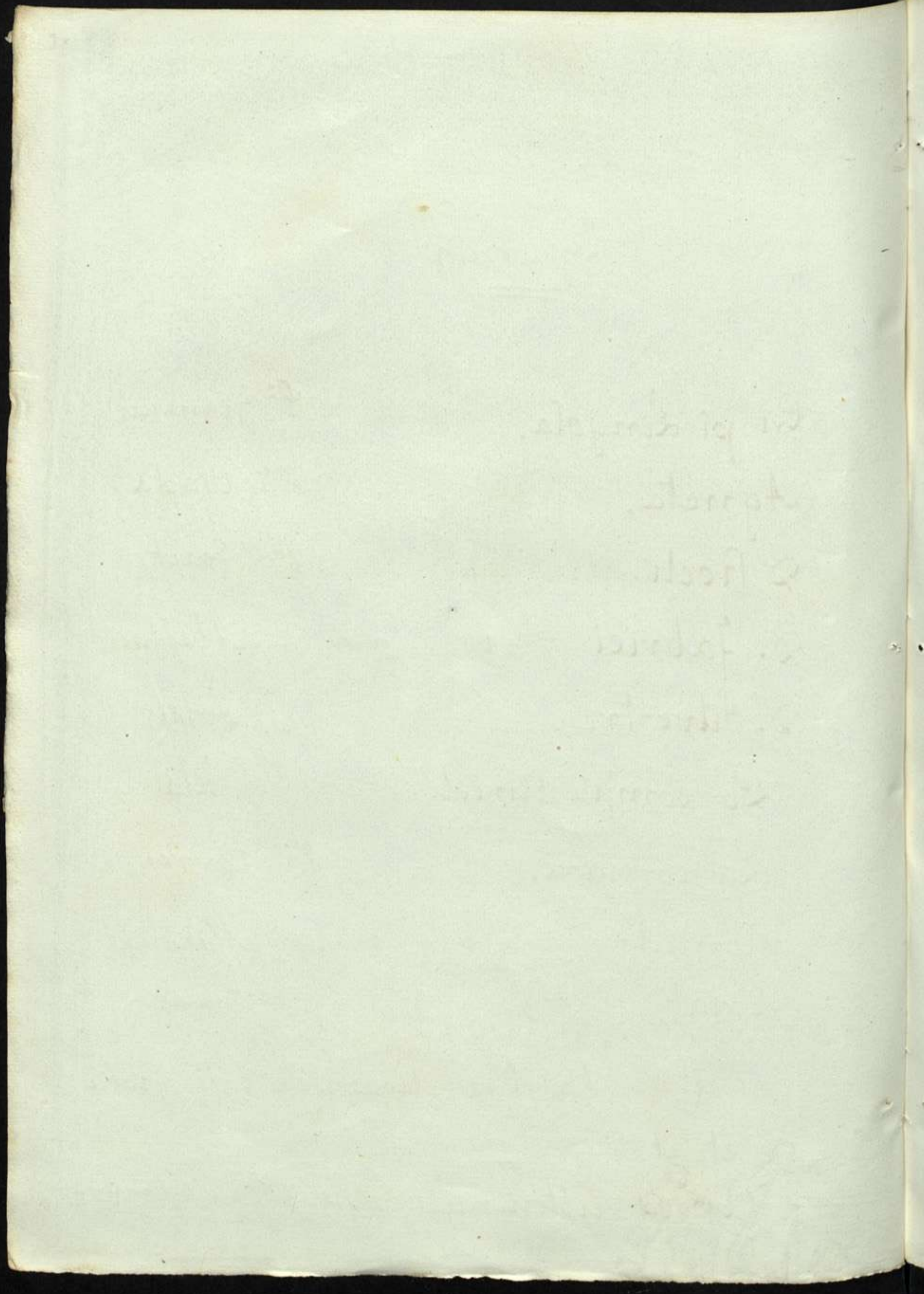
Ricci Panti.

estrenada en lo teatro del Tivoli,
1880.

Personas

Crispi Linyola.	J ^e Gimenez
Agneta.	J ^{ra} Viada
D. Roch. . .	J ^r Font.
D. Fabricei.	.. Abella
D. Silvestre	.. Soler
Lo compte Curich	.. Palà
La comare.	J ^r Torres.
Rómulo	.. Alarnia.
Ericat.	.. Trauet
<p>Metjes fadrins Mossos de café noble etc et. Epoca ultims del sigle 18. en Catalunya.</p>	

Acte primer.

1^r cuadro.

=

Plassa: a ia dreta una farmacia
al costat, mes prop del prosceni
un cafeti, ab varias taulas a
fora. A la esquerra en primer
terme una casota vella que es
la de'n Crispi, en segon terme
un altre de molt bona apa-
riencia. Al aixecarse'l teló los
mosos de farmacia estarant
machacant en los morters y
los del café netejant taulas

Lo compte Eurich, sentat prop
d' una d' ellas llegint un diari.

Cripi devant de la porta sentat
en un banquet posant mit-
jà solas.

Es de dia.

Escena 3^a

Crispi. Silvestre lo compte
fadrius y mossos.

Musica.

Fad. Pica, pica, fort machaca
que'l negoci no va mal.
nem el' ompli be la butxaca
ja que i ompla l' Hospital.

Sil. Ey! nostramo, cafetero!
vinga prompte un bon cafe.

vinga copa y nu vequero
mes serviu me promptly y bi.

Cor. Uy l' avaro, mala pessa
ja al infern deura crema,

Tit. Aigua fresca! deuro pressa
que propina ja li caura.

Comp.

(Uegint)

De la la casa dels seus pares
una noya se ha escapat.

Mos. Si es servit

servint a D. Silvestre

Comp.

vegent a D Silvestre

Ah! miserable!

ma desgracia causarai.

(dirigintse la casa)

Pura conserva l'ánima
 la fe d'un jorn jurada
 sempre ta imatge angelica
 del cor serà l'aimada
 Mes si'l teu tutor avaro
 tà mà vol donar à algu
 sabré jo' tot arrostrarho
 fluiseta meva per tu.

fas. Pica, pica, fort machaca
 que'l negoci molt bi va.

Id. Ey nostramo! qui es banaca!

Mos. Desseguida...

Id. prompte.

Mos. Va'!

Eri. Una volta un pica sola
va arriba a se un gran ---
seuyó.

Tot. Ey! tu, pito, seus, Linyola
que us molesta.. la ---
causo.

Eri. perque pito?

Tot. Si us enfadas --

Sil. Lo que m deus m' haide paga!

Eri. La miseria, camaradas,
donas ganas de... cantar.

(ab molt orgull)

Una volta un pica sola
va arriba a se un gran seuyó,

Una fada rica y guapa
 s' mori per ell d' amor.
 Sabata y lesna
 forma y banquetta
 ja mes per sempre
 poguè l'ausà.
 Y enant ab cotxe
 tot d' etiqueta
 vida de princep
 s' eniaba dant...

Per tu sols pobre Linyola
 fam y set tant sols hi ha
 sense vi y sense cassola
 ni cigalas per fumà...

ay!

tira tira

pica pica

lo treball

no pots deixar

pica pica

tira tira

y desfogat

tot cantant.

(se sent la veu d'agresta)

Ag.

Historias romances

senyors qui n vol comprar.

Car.

Tant sols auro faltaba

pe'l cuadro completà.

Pri.

(admirat)

; perque la nova dona

tant prompte ha de tornar?¹⁸⁸

Parlat.

Escena 2^a

(Dik Agneta pi'l foro ab molts
romanos collocats d'iu-
tre de una cistella.)

Ag. Vol comprar-me la historieta
dels amants del altre mon?

Mrs. Vols deixar-me en pau Minyona?

Ag. acostantse a Crispi
que li ha anava a
rebreta.

Veus! tot hom me diu que no!

Eni. No desmayis, proba un altre,
Digas: son romancesos nous
qui ave surten de l'imprenta
y recital, las causos, --
que si no f'esgarmellas
fent un poch lo ploricó,
serán una romancera
de las que van a tres dos.

Aq. Donchs escoltam si se dirho.

(a's l'advinte)

Vostè qui es tant poderós...
no vol comprar-me'l romanceo
qui ha sortit ave de nou
dels amants... --

lit.

Lo que desitjo

es que m' venquis ton amor.

(prenitli la ma)

Ag. Atrevit!

Erin.

(cuipocautse furis al cut de

abqueta)

Senyo' rosquillas...

no m' burqui á la dona jochi.

que eucave que per in t'écula

soch crippi atacanador,

tiuch formas y tirapeu

lernas martell y pumpó....

Lid. trebolla y calla p'implici,

jo m' euteuch y ballo sol.

Erin. Jo també m' euteuch y guardi
que no li fassi un cap nou!

Sil. Ali: si? Al punt vull que in pagui
los lloquies que in deus.

Arg.

Perdó!

(implorant)

Si. Que vols? Jo per tu faré
tots los papers d'aquet mon,
te perdonaré ls lloquies,
tin drán arrecaudas d'or,
nells de brillants y topació, ...
fins cotxe, mes ja sabs com.

Arg. Que vol eli?

Sil.

Acontentant me

(molt nino)

Arg. Però com?

Sil.

Ga ho sabs!

Ag. no!

Si. ;no?

Erri. Jo si que vull contentarlo
rompent li la nou del coll.

Erripi i abalansa
a D. Silvestre y aquest
prent la defensa ab una
caclira toti los mossos y
fadrius se interporau,
moment de confusio'.

Música.

Cor. Lo que deus gran trápala

paga depresso
No t valdram camandulas
ni moure fressa,
Si no treus 'ls conquibus
meitre Linyola
cap a la garjola
vas a parar.

Ag. (Ah! protegiulo
verge Maria,
Es molt inutil
votra porfia,
Moqui nos a llastima
votra pobresa
tanta noblesa
Deu premiara.

Comp. Ah! si es tant pública
 sa sort impia
 es molt inutil
 vostra porfia
 Moqui nos a llàstima
 tanta pobresa
 vostra noblesa

Deu prenhiarà.
 Cri. per qui la dona
 ab los seus plors
 per'lla omenassa
 dels acriedors

Crispi esta vint: la pega
 per tu tant sols es feta
 un clau y una cordeta

de tot te librara.

Ab un arrencler con si
loquer l'leura l'tamboret
per terra y fug per l'
furo sequit d'algun fa-
brin y mossos. Lo
compte seu va per la equem
fabrici entre si la far-
macia.

O
Escena 3^a.

Agneta, D. Silvestre.

=
Parlat.
=

Ag. Venus? pe tu vellot infame
mon espos i veu aigis.

Sil. Vinam y escolta, perleta
nascuda al mitj del somris
de venus idolatrada,
que pura del mar eixint...

Ag. No in delinga, vull salvarlo
si es que corra cap perill.

Sil. No in corra cap, no t'espantis
Lucerna del paradís,
flor agreste de los campos...
que reverdeixa al istiu
las cimas intransitables...
vull parlarte, vira aqui.

Ag. Ni dech ni vull escoltarlo,

vell avaro y estantís.

jo no'm pentino per monián

Id. Que dius ara?

Ag. Ya está dit.

Id. Mira que jo te idolatro.

mira que soch molt festiu,

mira que soch millonari,

mira que t'pucli fer felis,

mira...

Ag. No vull mira rei

que no siga'l meu marit.

(fugint corrents)

Id.

(Molt tranquil)

Son arranchis del bello sexo

sols per ferme perteni,

quantas voltas sa mirada
 mirantme de fit a fit,
 m' haura dit, que n' etí de guapo
 y ara in tracte ab tal despit.

(cambi)

Esta mirada y no ho estranyo --
 ella sab que jo so rich
 y 'l diné fa molts miracles
 que ja es meva's pot bendi.

(fregantse las mans)

Mitació.

Dosch frondós, un pou ab curri-
 la pero sense corda.

Escena 4^a

Erripi

(que ve corrent)

Erri. No puch mes, estich rendit,
y las camas 'm fan figa.
fins jo crech que de fatiga
se m' ha for la port del pit.

(mirant per tot)

Ay mare meua, hont soch!
no hi ha salvacio' per mi.
Pillos! si m deuenen segui---

(cuadrantse)

que vingam d'aqui no'm mole,
vull arrostrar lo perill

ab sauch freda, impassible
 'y si venen? es possible
 que m'petin com un cunill.
 Mes petat de lo que estich
 dubto que pugau deiyarme,
 oby! si pogues amagarme...
 calmaria aquest fatich.
 Mes te ralió, oh ventura!
 aqui al pou, ja estich salvat
 de cap ni hi tiro aviat
 y m'clava la sepultura.
 Es una mort que ni eugreica
 y satisfá lo meus intem
 ja voldria sau florens
 nabi mort tant a la presa!

Adeu ma esposa! I meu fi
dona camp per deu historicas.
Donarais... moltes memorias
al que't preguenti per mi.

(dona un giravol mira

l' nou y reflexions)

trich de perdre molts balans
que si'l salt de cop esquerro ---
- Uetaqui qui al meu enterro
ja no li vindran capellans!
Primi, no mei reflexions,
acaba ta vida torca ---
Senyor, perdoneu me!

(Senyors y corrent cap al
pas y guaitant)
Mosca!

es molt llarch, no veig l'fou,
 oli! y qui es estret lo calaix,
 y no eluch mes qui aquest gorro,
 ; y si vebo algun tostorro
 com arribo viu a baix?
 Da! ba, ba! en va discorras,
 pensa qui al cel vas tripi,
 y segons he sentit di
 tot hom alli viu de gorras.

beuissent al proceuni ab

entomació trágica

Si per cas algun jerméchi
 d'aquet pou puyà pe'l ull...
 no'n feu cas, es qui en remull
 estich com bacallà séchi.

Torna a seuyarse y així
ques diuora a doná l'ebrau-
rida cuant de repunt apa-
reix la comare que mit
de diu al pou cop fat
d'orquesta.

Música.

Escena Pa

Crispi y la Comare.

Com. Alto aquí, que vas a fe!

Cris vaya uns ristos mi seuyora!

Qui es vorti si 's pot sabè.

Con D'explicart ho no es pas hora.

(Cripi dona un giravol am

qui diu ja ni no dirai

un altre estona.)

Are sols lo que t'convé
obelir-me sens demora.

Eri. Mes sou dona o' bi una bruiça,

(fa en lo cap que no.)

Una fada? parlen clà.

Con. No soch bruiça ni soch dona.

(Cripi dona un salt)

pevo t'inch un poder gran.

Eri. Com vos nonbro d'iquen are,

Con D^e tecla, ta comare.

Eni. Ah! un compare vo implora
lo favor de vostra gracia
protegiune seus demora
ni nà un vagò de ma desgracià.

Com De pitjors ni pot habè,

Eni. Cans us diche que no pot se.

Parlat.

Mirieu comare que sò
l'home de mes poca sort,
y si encara no sode mort.
es perquè m' falta l'perdo
de la meua

Com

Prou que ho se.

Enri. De la meua - (si m' declaro
pero no es nullo ocultarlo
si per cas ja li dire.)

No es al mon... sense patriaia,
qui conti mes trita historia.

Com Prou!

Enri. Si...

Com La se de memoria.

Enri. Si es pitjò que la de Espanya.
Contarvos vull seu demora
lo meu passat y present.

Com Pues explicat un moment
que tinc de pressa.

Enri.

Si senyora.

Misica.

Eni.

com qui vâ a' contur

una narracio sobrenatu-

ral y ab molta minna.

obri pas en una carrera
de mosso de posada,
mei allò de gat per llebre
francament ni repugnaba,
fent de mosso de taberna
molt grassona la ballaba
mei vâ l'amo despedirme
perque massa charricaba.

ab cordons per las cotillas
 y ab lo peuy que jo pescaba
 vaig quanyà alguna coeta
 pero un pillo và robar-me,
 Me enamorat que un ase
 m veigè promptly casat.
 ay, ab mi ja no conjuga
 ma nuller lo verbo amar.

Com tot es molt cert mes explicitat
 que tuch seyna y i fa tant

=

Cri. Are d' ataconador
 l' ullastrissim art profeso
 pero eu và suo y m'afamo.
 puer mes pobre veig que m' queda.

En un mar de deutes vedo
en lo coll la mort im sento,
naufragar tant sols im resta
à mans de tant inglesos.

Aqui jo à buscar venia
la calma en non desespero.
Ya que la trita historia
sabeu d'aquet guerrero,
Comare potentissima
Jo estieu que no sossego
de mi compadeixeuvo
salveme per pietat.

tavit tarat!

(cayent de genolls als
peus de la comar.

Com. Cripiti aipecat,

vull protejirte

Cri. Si de veras?

Com. Ho veurari

Com. Vull eu metje

convertirte.

Cri. Vo sou boija

no no crechi pas.

Lochi un burro

jo no ho conto

Com. Com molti d'elli

ja t' ho abono.

Cri. Illes comare?

Com. T' abandono!

Si refusas...

Erin

No in confronto!

perque al fi saber voldria

tenir la amabilitat

Com Castigar vull de vers metjes

la superba asnaritat.

Erin

Ja era hora,

qui naig de fe?

Com

Glorie ficsat.

t'he no diré.

Quant un malalt visitis

y una figura vegis

aprop seu morirà.

Si jo no hi vecli

viurà.

Erin.

Qui escolto!

Com.

Ab tal metodo

200

no pots equivocar-te.

Seràs un gran doctor
y obtindràs un Tresort.

Crü. Comare meua! digam
si veure no vindràs?

Com. Per tu serè visible - -

Crü. Donchs bé, y l meu atràs?
y ls meus malalits deutes?
per ara...

Com

pagaràs!

tirantli una bossa o sa-
quet de diners, ab peus,

clipó es tot or y plata,

molt mes d'aquet tuindràs,

Lo non mi eta' subjecte
Crispi, teus non affecte
Cris. Comare del cor meu.
Cris tu in deus entendre,
adeu.

(fugint per l'ucello)

Cris De y ara ucolta, ay bo!
me fug a lo uello.

Escena 6^a

Crispi y a poch Agneta.

Parlat.

Cris. Etich despert o somio?

201

Somnio ò be estich despert?
de lo passat desconfio
sonit sempre

(tropeja ab la borsa)

Ah! no! qu'es cert!

(cullint la de terra)

La realitat toco y sento
ab aipò no mes apuro,
tot son ruser, tot son duro,
jo m locarè de contento.

Agrut.

(desde d'uns)

Cripi!

Cri.

Madres!

(enautat y amagantse la
borsa)

Ag.

Crispinet!

Cri.

(consegantze)

M'creya... es la meua esposa.

En tenint alguna cosa

ja tenim l'home inquiet

Abg. Crispi, ahont ets?

Cri

Aqui filla!

Abg

(molt contente)

Abg! al fi logro trobar-te!

ja podia jo buscarte...

quin rato m'has dlat...

Cri,

que pillà!

Abg. que hi feyas aqui? m'acut

que alguna in portar d'intent

Qui. tu no sabs lo meu content,
qui la causa n' ha sigut
si sobriar. -

Abg. Parlaràs?

Explicat d' una vegada.

Qui te quedaràs mes parada! -
Escolta, tot ho sabràs.

Musica

Qui. Mira esposa cipa t'alega

Abg. Ja la miro, no soch cega,

Qui. Sentis atgneta quin sonido?

Abg. Que's simpatiche si que'l sento.

Qui. La misera ab ell deipiclo.

or y plata quin contento

Abg. No m'enganyas?

Enri. No t'enganyo.

mira, mira!

(sentirà las monedas)

Abg. Molt m'estranyo

mes de qui? de qui serà?

Enri

Tots son meus,

no ho veus ben clà,

Abg. Quin goig sento aquí d'intre

ja m'convenia a ballà'l cor.

Enri

De la plata al sol aspecte

per la dona'l mal humor.

Abg.

Alhont nas pogit trobar-lo?

Crí Me l'acabau de donarlo

Aq. Be, mes qui?

Crí Una comare!

Aq. Que comare?

Crí Tal m'abona,

Aq. No adivino

Crí Una seuyora.

Aq. Que talegas aiqui dona!

Massas hom dit

llàstima fora.

Si hai trobàt tu una comare,
jo trobar sabre un ampare.

Ho veurèm, no has de guanyarme,

jo també sabré arreglar-me

in trieli un que m'encamora.

t' escoltaré entusiasmada
un sorris y una mirada,
no sabo tñ lo que m voldrai,
feste en ella! ves en mal hora
no t puch veure ni troçai
Qui Ojo atgneta ves liquera
pues ya sabo soch una fiera,
ja fa temps que sospitava
y de vita no t deixaba...
ves ab compte que t' exponas
senti — nom fassis... —

(ve ai cliti y calla)

Ya ni entienidas.

pues si tenim contienidas
com fin ara no seré.

cambiant y mirant
amoros al objecte que
figura que ven.

Las miradas amorosas
ab un latigo t' davi.

(amençant-lo)

Ag. Per ta esposa creu que in pesa,
Ent tant me fai, ja t'ueli riquesa,
Ag. fora guerra!

(ab un arrauli)

Crí. Ali' gran t'aimada!

(reclat)

Ag. A ta esposa corre, abraça,
Crí. Y aquell flavió de la mirada?
Ag. tot es bromo, ió incapassa!

Eni. Bueuo, donclus, jo t' probarè
cbg. Fiel com sempre jo t' serè

(enamurada)

Oh! si, si, rateta meua!
molt felissos serèu are,
Benehida la comare
que tal ditpa us vi a donà,
prou miserias,
adios romancos
la la la va la va.

(proutie à ballar)

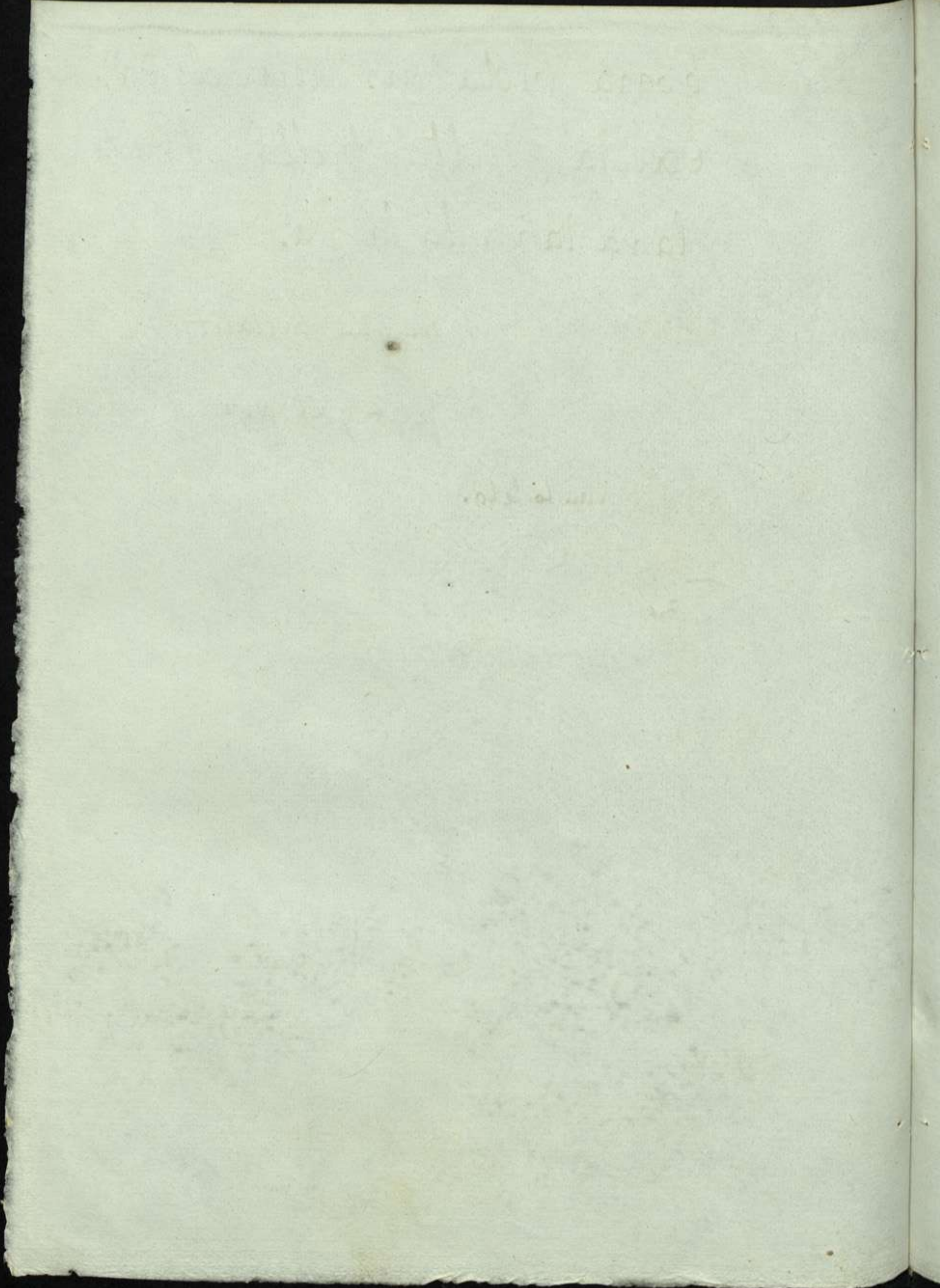
Eni. Adios formos y banqueta,
canta y balla riclus com are,
proteccio' us don la comare

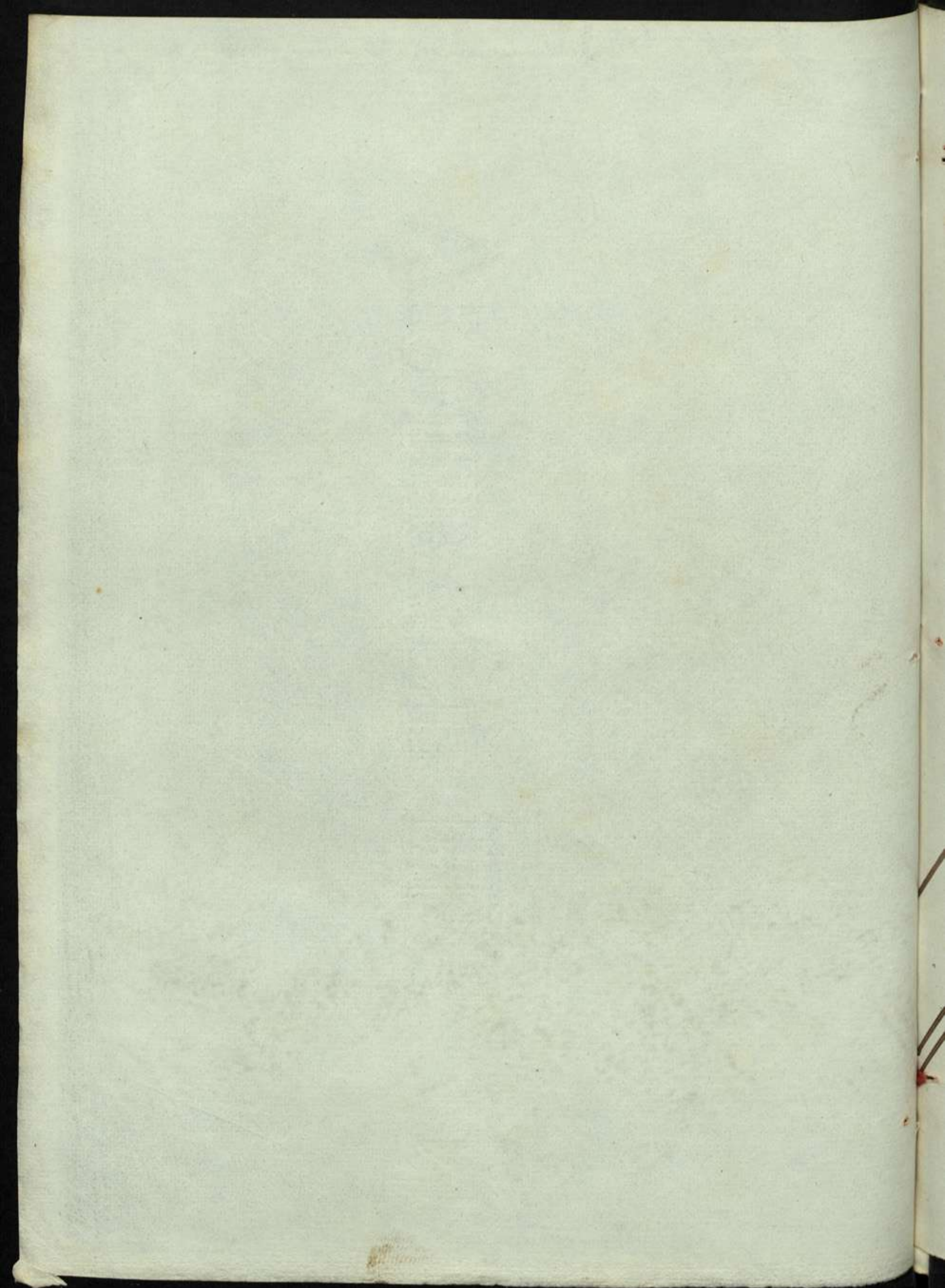
bona vida 'ns hem de da,²⁰⁵
Canta, salta, balla, Agneta,
la ra la ra la la ra.

(seu van ballant y
seu gatrava)

Can lo teló.

Aut.

Opereta còmica
en tres actes.

per

CRISPÍ I TANYSOLA.

Salustio Ferrer.

Acte segon.

ALONZO W. HARRIS

CRISPÍ LINYOLA.

per

Salustio Ferrer.

1880.

ALSTON 1870

Acte segon.

=

La mateixa decoració del primer
cuadro.

Escena 3^a.

Agneta.

Després de la introducció

apareix Agneta vestida

de gran senyora, ab bastanta

exageració.

PARLAT.

==

Atg Per me que miro y remiro
dubto si desperta estich.

El trobo casi parada,
un armari de vestits
de tots colors y capritpos
per poque nullo lluhir.

Lo meu crippi tambè i troba
dins d' un cuarto molt bunich
tot un tratje de docto
de vellut, or y sati.

De dirni n tenim de robras,
tot, dos anem molt guarrits.

El diu qu' es metje de veras,
y de tot no veig i fi.

qui deu se aquesta senyora
 que tant nos vol protegir?
 No ho se pas! diga qui vulga,
 molt contenta jo n'estich
 no que no! ves qui m'igualas!
 vingam senyoras à mi!
 atipò no es vendre romances,
 ja no tinch de fer caps crit
 per cuento, ni per històrias,
 ave estich pe'l positiu.
 no soch l'ataconadora...
 Ja puch extrema vestit

Cant.

Jo no soch ja mes l'edgnetà

la pobreta sabatera,
Doctoresa tant pitera
en lo mon cap mes n'li nà.
quina ditxa mes complerta
sols pensar li gosaja
Ricas blondas, capotilla
bario ab plomas
gran sombrilla
pells de russia
chals inglesos
lo que inventan
los francesos.

Una cara de senyora
Un bon palcò en lo teatro
y per fer molt mes boato,

ab carrossa a passeja.

sempre oberta

se suposa

tiindre taula

apetitosa

a dotzenas

pretensiosos,

elegants

tiindre amoroso,

que qui gasta

el mon adora.

seuse ptata

una marquesa,

menos es

que doctoresa,

y un tresor jo puch gasta
al pensarli goro ja

goro, si, goro ja.

(Entrant a casa seva)

Escena 2ª

Fabrini, Roch, Silvestre, criat
y fadrin de la farmacia.

Sil. Fins que ho vegi no ho vull creure.

Criat. Donchs mirin

Sil.

Pues es vritat!

aquet home esta lo cat,

Criat. Ca! aixo es de massa peure.

212

Fil. Ay doctor, veniu aquí.

Roch. Que passa?

Er 1.ª Potser vol ser ho

Fil. Lo que diu aquest lletrero
feu lo favor de llegi.

(llegint lo rotul que's veu

collocat sobre la porta de

casa Crispi)

Roch. "Crispi Linyola aus ataconador
i ha convertit en afamat doctor.

Tots Ja! ja!

Fab. Està molt benich

Roch. Es un boig arrematat

Fab. Pobret! ja n' es d'afamat.

Fil. Si ave dituen qu' es molt rich.

Roche Ell rich

Tots

Ja! ja! ja!

El Aquets no diuen

Cri. Fin la botiga na plegat

y aquesta casa na comprat.

Tots

Ja! ja!

Cri.

(sortint)

Ey! de que o riuen?

Q

Escena 3^a

Dits Crispi en trage mag

nífich de doctor y aprochi

la comare per escolillo

Roche. De las Tevas pimenterias.

El Doctor afeumat.

Eni ¿los ve de nou?

Donchs jo lo burros que sou
probaré ab las curas mias.

Roch Tal insult

Eni Dirvoslo puch.

y creyem qu'encara es poch?

Roch tot hom sab qui l metje Roch

Eni. Sempre ha estat un metje Roch.

Roch Si no for perque'm figuro
que n' han fet un piquet massa -

Eni La medicina's propassa,
no's surt ayni del apuro.

tot ja! ja!

Eni Sempre la ignorancia

(ab despreci)

veureu que del sabi's mofa.

Fab

amenassant lo y conté-

nentse,

¿ ha vi may semblant estrofa?

Rob No's dona poca importancia!

Si Millor que baladronadas

fora pagar lo que deus.

Cri. Perque no? si, senyors meus.
aqui va l' ora' grapadas.

trayente grapat de monedas

de las butaca, y tirant-

las los criats corren a

cullirlas.

Rob. que fa?

(admirat preguntent lo
a fabrici)

Fab. A fe que no se'l que'm passa.

Sit D' alhout nas tret tant dine?

Mod. Es plicat.

Cri. Que n' heu de fe?

aiyó es voler sabe massa!

(De quin modo lo he pafat)

Cri. Are si que crech que's sabi.

Sit. No vull inferirte agravi
pero crech que lo has robat.

Tot. Si, si.

Cri. Com s' entent? penseu?

Mod. No n pot se d' altre

Cri. Ay la mare!

(espantat al veure que tots
l' amenassan)

Fab. ; Agafculo!

Cri.

Alto!

(tot i abalauran)

(fent foras de flaquera curbo

la mangala)

(Ay comare

correu en cupili meu.)

Com.

(apareix per escotillo

al costat de Crupi)

Aqui'm ten, no tingas pò
sols per tu jo soch visible.

pensa qui ets home invencible
estant baix ma proteccio'

Cri. Ah! si? grauar nil vos dono.

(Desapareix la comare

en lo precís moment que
que Crispi va per abraçarla,

Ay! no m'is, bona nit viola!
Lo que m'ha dit m'acomoda,
ja puch torna à dar-me tonno!

Donc Aquest home està embriuat
(no sabent lo que 'l passa)

Tab Lo no goso à ferli cara.

Cru Deu'sà que he vista comare
sento un valor extremat?
Donchs que tenim camaradas?
no m'vol agafar ningú?
feu bè, perque de segü
que rebriau garrotadas.
veig qu'aturditi heu quedat

Parleume ab tota franquesa,
no creyieu que tuich riquera
ab la prova que nos he dat?
Donchs aiyo mateix proclama
si de pobre he tornat rich,
qui es molt cert cuant jo vo dich
que soch un metje de fama.
La meua ciencia es tan vasta
que cap mal en ella arredra
Hasta curo'l mal de pedra
y la tisis!

Orel.

; Hasta? -

(Ab mosca)

Cri

; Hasta!

(Molt riu)

Noch. Es millor pendreu à broma
 Ya La ciencia no ho ha trobat
 y un simple ho haurà lograt?

Qui Ho faig lo que cap mes home.
 Ho curo tot desseguit,
 la escarletina y el proagre
 Ho que tenen lo cor agre
 allò del fel sobreixit.

El tifus el parrampió
 els reumes en el ventrell
 als qui estant bruts del cervell
 als qui estant plens de dolo'
 Mals de fetje, plens de pays,
 mal de mare y las metenas
 els cranchs, y fins las ballenas,

si algú se ni empassa cap.
No hi ha mal de humanitat

que no l'curi desseguida
y si algú creu que's mentida
li provaré ab la vritat,
y lo que sostinchi aquí
no sostindrè à tot terrenor

Hab. que tot ho cura?

Cri. tot, menos
de lo qui un s'ha de morir.

(toti riuen)

Docl. Are si que no has dit tot,

Sil. Lo doctor, Crispi Linyola.

Cri. ¿que hi ha?

Docl. Has de menjar mes sola.

Feb.

Tros de coniam.

217

Sit.

Sabatot.

Escena 4

Diti Agneta mest de casa y lo Conypte
pel favo mort apresurat a veche lo manobre
Romulo seguit de gent del Poble.

Comp. Ay senyors vingau de pressa
quina desgracia!

Toli que passa?

Comp. Qui na caiguit de gran altura
un pobre mestre de casas.
Corriu y potsi salvarlo

de la mort podran encara.

Criat Mont es aneu

fab. Aquí l portau.

Abg. Ay pobret! ja es una llàstima.

cuatu homes portau a
Rómulo ab una cadira
inmoil y ab lo cap tot
cubauat, seguint del poble.

Hon. l.^r ityloies en Rómulo!

tota

Rómulo!

Hon. l.^r Salveulo! pensien que's pare,

y si 7 mort, a la miseria

quedavan abandonadas

ta nulli y set criaturas.

Cri ; Ola! no veig la comare
aprop meu, bona senyal.

Roch després de una municiosa
inspecció

No hi ha remey.

Ag. Verge santa!

Roch. Està perdut.

Fab. (Després de haberto
inspeccionat,

No del tot!

No hi ha fractura, y encare...

Roch. Pero hi ha esfàcelo vingo

y la ciencia no hi alcanza.

Hol.^r Infelis!

Cri Per mes que miro...

mo la veig-- ja pueli mostrarmu.

obrintse par y acostantse

a Ronulo.

Jora d'aqui, graus iubécils,
doctors d'ignorancia crassa,
aquet mort qui aqui veyeu
tornarà viu a sa casa.

Docl. Calla, neci!

Sil. Si, que calli!

Fab. Prou de ridicula farça!

Cri. Farça!

Fab. Potsé una sangria...

Docl. Ja poden ferli la caiya. ^(per Ronulo)

Cri. Vosaltres si que poden

ferros cada un una carria

Rod. No' no provoquis ó jo t' juro ~

Cri. Res, senyors, una vegada
que deu per mort á aquest home
deixeu á n'a mi probarme
el meu sistema, ab lo cual
vull que quedi ben sentada
la fama de gran doctor
que ls dos intentan negarme.

Fab. Veyam, pues, deixemlo fi.

Alm 1^a. Que probi

Roch. De, mes repara

que si' no vols jugá una broma ~

Cri. Si, per bromas estem ara.

Alg. cdy' per mor de Deu, Linyola.

Crí. (No tingas cap pò, tontarra,
; tu 'm creus ab tant poch talent?
; Encara 'm creus que sò un aia?
quant jo ho faig, ja se'l que faig.
Vull que se'l torni la cara
pitjò qui un pebrot vermell
a n'aquets graus sabatassas!

Ag. Mes com pots donar remey---

Crí. De remeys ray, no m'eu faltan.
; Ja olvidas la protecció
que 'us dispensa la comare?

Musica.

examinant a Romulo

y ab molta gravetat.

Cris.

Atenció de tots reclamo

si voléu escoltar-me

y tot quant jo vos demani

prompte aqui deuen portar-me

(tots indicant que no

farau ab gust.

Rècipe: panis tonatum

pastat ab ali-oli

rebit triupatum,

óstris

y cuatri costellatis.

Del vinom poi portamini

mes sense bautisave

com s'acostuma bibere

cuant missarem celebrare--

ay..

(toti van excoltant)

tot al malalt ho aplico

y prompte sanara.

Loti

Aniem, que's molt ridicula
tanta bestialitat.

Pris

Aplica lo objecte es-

pressants qui hem portats

lo del uvo, sobre Ronulo

preu lo vas li' para vi y diu.

Lo vi es un especifici

per cualsevol que's mori.

(brassejant molt.)

Y tot lo cor alegra
tant solsamment s'olori.

(tantant lo

Es bo! mes no bonosum.
Vaig a probar l'afecte.

(ben y arroixa la cava
de Romulo.)

Romulo, vaja, Romulo
despertat

(Romulo meu un brai.)

tot

Ocelluga. ja ressucita

Cru ; Ay! ; Romulito!

com si li donis lo seu

ali y després li fa un
crit fort!

Rom

(tot ven apegada)

Deu meu!

tot

que ha dit?

(tots admirats)

Rom

Qui m torna la vida?

qui es?

Cri

A mi m'ho deuen.

Romulo abraça a Criu

ab agratiment sense mou

vers de la cadira

tot,

Això no es cap mentida
es un voler de Deu.

Cri

(Mit abraços voldria ave,

jo donarte gran comare
comareta, no t'enganyo
Picisbeo per tu seré.

Pobres metjes ja vo planyo
de vosaltres me'n riuré

Proch.
Fab.)

De semblant cura tant rara
la sorpresa'm dura eucara.
esta farsa, no m'enganyo
sols miracle podrà si
Mes per ell si no m'afanyo
lo meu crédit perderé.

Ag.

Ay Crispi, ab la comare
quina sort, que seus preparava,

Quanta feyna, mes no't planyo,
gran fortuna podrém fè.
pobres metjes no vos enganyo
de vosaltres me'n riurè.

Di. (Jo no he vist cura tant rara,
Compte) La sorpresa'm dura eucara.
pobres metjes ja vos planyo
vos ha mort un sabatè
es miracle, serà amanyo
Mes negarlo no pot ser.

Cor. Que dirant l's metjes ara
ab semblant cura tant rara,
jo per tontos geus l's planyo
sab mei qu'ells un sabatè.

Parlat.

Oris

(Dirigitse als que lian postat
a Roma.)

Are a n'al home convè
en repòs deiyarlo un' hora,
y com l'aive d'aqui fora
pot ferli mes mal que be,
a casa'l podreu entrai,
col-loquendo en lo meu llit,
demà, trempat y aixurit
a n'al treball tornara.
Acompányals tu mateixa.

esposa, y que estiga quiet.

Ah! ni pots dà dos del ranciet

si es que seus que d'algo s'queixa.

Atg. Està bé: seguimne donchs

y fem lo que'l metje mana.

Ha 1.ª Si, si, de molt bona gana.

Rom. Deu vos ho pagui minyons.

(Sen van entrant a' Romulo a casa de'n Crippi.)

Escena 5.^a

Crippi - Roch - fabrici - silvestre.

(y mossos de farmacia.)

Cri

ab molt orgull
mirant als metjes.

Atinoruu doctororuu,
 obriu la vostra ignorancia,
 plassa al verdader talent,
 pas a la llanterna màjica
 que il·lumina al firmament.
 A n' aqui ja hi sou de massa,
 y vosaltres, farmacòpia,
 que buidant pous, las butxacas
 vos ompliau, s'acabó
 la vinya, no volém trampas:
 tanquiéu y onien a bolejo,
 puig sapiguiéu que desd'ave
 sols 'l triufo s' concedeix
 encas que nos moriu de rabia,

al ricetorum, novorum
nostrorum----

Criat-

Ay! quina ganga!

Cri

quedam aboliti per sempre
los ricipes, cataplasmas

Ja

Vaya un modo de parlar!

Roch

Senyor neci, mes crianza.

Un.

Ell ha parlat molt bé.

tot

¡Si!

Un

Ell sol ha fet lo miracle
de que quedés viu en Romulo

Roch

Mes aiyo no li dona alas
per insultá.

Cris

Yo no insulto.

Un Te ratió.

225

Cri.

Si disfamar-me
intenter, sou molt tanocas,
el poble ven á las claras,
que la verdadera ciencia
está aqui, y d' aqui no passa.

Doncantes una palmada
en lo front

Un Bien!

olt Bravo!

Un Viva 'n Linyola

olt Viva!

Cri Amado pueblo, gracias.

Yo no soch un charlatan.

soch un científich de rassa.

Escena 6^a

Diti, Agneta y el Comyte.

Ag- Que's aquesta algarabia?
Com- A qui ve tanta javana?
Un. Que'l rey dels metjes es ell,
y com a tal camarada,
en triunfo per tot lo poble
portemlo, cantant sa fama.
Com Si, en triunfo.

Ho f.

posemlo aqui!

obligant a Crispi a

pujar sobre d'un tam-

(boret)

Cri En feu massa,
- 1^r nada! nada!

Altu Atpa miungous!

Cri Escolteume.

tot Viva!

Procl (Ay prople! y que n'ets d ase!

Música.

Coro Viva l' celebre linyola
metje de gran nombra dia,
viva il sabate tabola
que a la mort sap espanta.

Va per tot corrent sa fama
tot lo mon son nom aclama

y probada

sa valia,

nit y dia

en triump l'hem de portar

En
gracias, gracias moltes gracias

Munyons ojo! quin abisme

no m'ocasionen desgracias

tot volguentme obsequiar

Molt m'agrada

aquesta festa

mes la testa

m'va rodant.

y si m'rompo

la escultura,
 cap mes cura
 puch lograr.
 Quina ditxa
 si ab tal dia
 nombradia
 pot lograr.
 Jo sa esposa,
 si soch rica,
 sent bonica
 vull gozar.

Ang

D. Noche
 fabrica
 sil

etquet simple
 de linyola
 Nou tabola

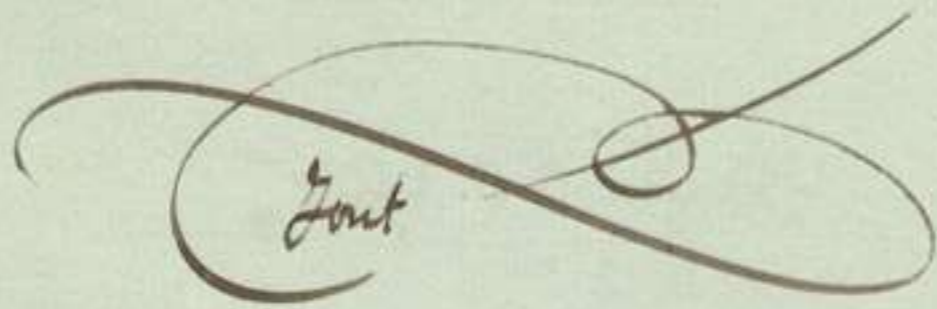
aquí cridant,
y no pensa
sins apuwa
que cap cura
mes farà.

Tots.

Viva el celebra.
etc etc etc.

se l'empordan en triunfo

Can lo teló

Font

Opereta cónica
en tres actos.

6-2-

229

per.

CRISPI LIA YOLA

Salustio Ferrer.

Acte tercer.

A FOR WLF 1921 (A)

CRISPÍ LINYOLA.

per

Salustio Ferrer.

1880.

CHAP. I. THE HISTORY OF THE

acte tercer.

3° cuadro.

Interior de la farmacia de
- Los dos ricos.

Escena 8^a.

Coro de metjes.

-
Al alzarse el teló apa-
reix en escena lo coro

de metjes, caras molt gra-
ves y vestits ab los tratjes
è insignias de la carrera.

Coro.

Igea sempre pròdiga
donaus ta llum divina,
perquè la medicina
del mal pugua triuñar
sectaris som de hipòcrates,
devots som de galeno,
y fins donant veneno
fès que poguèim curar.

= (deu van los metjes)

Parlat.

=

Escena 2^a

Crispi, D. Rod.

(disputant.)

Cri. Nada, nada, ja ho sabeu,
tanta porfia ja'm cansa,
es precis que'l meu sistema
com millor reconeixeu.

Rod. Atipò may! quin disbarat!

Cri. Donchs guerra!

Rod. fins à mori!

Cri. Terco!

Rod. M' ho reclama així
l' honra de ma facultat.

Cri. La facultad! desditxada!

Ay pobreta medicina!
Ho't traure de la ruina
en que't vega ya llansada.
trinfant plena d' esplendor
brillarás en millors dias,
ja no hi haurà malalties,
que sols las curi la mort.

Roel. Y encara goseu?

Cri. Y esclá.

En Romulo ho pot ben di.
qui la curat? En Crispi.
Atipó no ho poden negá.

Roel. Al sentirvos mes m' aferro
en que sols sou un farsant,
un boig!

Crin. Com s'entent?

Rod. Un truhan!

Crin. Si no callieu vos esquerro!

amenassant lo ab lo
barto d. Rodi se porta
en guardia.

Escena 3^a

Dits Fabrici.

=

Fab.

(interposantse)

Alto, senyors! que es això?

Rod. Veniu a temps, camarada,
per deipà aquí ventilada

la veritat de la qüestió

Eri. És millor deiparho corre

Roch. Vull confondrat, sabatassas!

Eri. Indirectas?

(volgentli pegar)

Roch. Amenassas!...

Aucantli també a pegar.

Fab. Senyors, basta de camorra.

Roch. Las sancus me pujau al nas!

Eri. Si pogués l'escanyaria!

Fab. Si algú 'us sentís, que diria?

Roch. Donchs aniem al que fa'l cas!

Fa deu anys o mes potser,

quant D. Sitvestre de França

tornà, metje de confiança
 'm nombra pe'l seu sabi.
 fins avuy, dia per dia
 tots los meus medicaments
 li han produhit excelentes
 resultats.

Cri. Ves qui ho diria!

Doc. Mes tota ma fama immola
 lo doctor improvisat.

Ya per ell catequisat

D. Silvestre 'm don la bola.

Com volien que no 'm trastogua
 al veure semblants vilesas,

observant que ab sas bestiesas

'm prent tota la parroquia.

Digueu, tinch o no valis
ja que 'm veig aixi humillat,
per confondre ab la vritat
al farsant embaucado?

Fab. Calma, D. Roch.

Roch. No pot ser!

Cri. Donchs ave escolteume a mi,
y ab franquessa digueu; qui
dels dos mes valis te?

Ab molta cantarella
y marcantro com per-
rona molt docta.

Fa mitj any, dia per dia,
que, per certa enfermetat,
D. Silvestre, sepultat

en lo llit se consumia.
 La ciencia prou rumiaba...
 per esquadrijar lo mal,
 pero es lo cert que'l malalt
 com mes feyan pitjò anaba.

Rod. Tot això, vos ho dicieu.

Cri. Si que ho dicu, probas n'he dat.

Rod. Es mentida!

Fab. Es veritat.

(com dihent això no té
 contradicció)

Rod. Bueno donchs... Continuen.

Cri. La sort que en aquella casa
 penetrà desde'l moment
 fou pensà acertadament

si el seu metje fora un ase

Noch. Nego!

Fab

calma!

Eri

Es vritati!

De ma fama sabedor,
me dispensa avuy l'honor
de cridar-me al seu costat.
Eli vaig, i veig, l'preguinto
desaprobo el vell sistema,
propino baix el meu tema
- que el llanto traï el difunto.
Vinch aqui per receptor
tot salutare digneris,
y ell me rep ab impropieris

que no hi ha mes que escolta'.
 Digueu-me ara mi seuyor,
 si es que vos sou imparcial,
 qui dels dos es l'animal,
 Home, femme aquest favor.

Fab. Calma, cordura reclamo,
 y la cuestio' bonament
 i comprendra si un moment
 m' escolten.

Prod. Qui es cas!

Cri. M'escamo!

Fab. Entre metjes de valia....
 aqui...internos, ab confiança,
 deu guardar-se... la criansa
 y deguda cortesia.

Reglas tenim, y'm pertoca
anar seguint l'us corrent,
; que us no demana'l pacient?
parla sense embuts us toca,
y aquells remeys propinarli
que mes del cas us parescan,
encar que després produhescan
tot un efecte contrari.

No veig donchs motiu fundat
que'l que avans cuidà al malalt,
cremât fins al punt de dalt
insulti al altre que ha entrat.
Com tampoch l'ha de tenir
aquet per ferho en aquell,

recordem-vos del consell:

- per tu avuy- demà per mi!
Conque amichs, tranquilisar-se
y no hi hagi mes rencor,
Ho reclama aixís l'honor,
vingan las mans à encaixarse.

Agafant la mà de cada
un y volguent las juntes
D. Roen retira la seva.

D. Noch. Com s'entent? serèu capàs
de secundà en aquest negoci?

Cri. Es per vos lo meu despreci.

Fab. Ya hi tornem! per barrabas!
que à la consulta hem d'anar!

Roel. Ab un ase no consulto.

Cri. Ab un bestia de tal bulto
Com haig jo de consultar.

Música.

=

Roel.

Pots tornar
à picà sola
ay Linyola
que malvàs
sempre un tràpala seràs.
tanta farsa
comprimida
qui es mentida
tot hom sap.

Com que t'home
 de tabola,
 ety Linyola
 que mal vas
 prompte pica, tira, tira
 à cantar jo t' sentiré.

Eni.

Si jo avaus
 picaba sola
 en Linyola
 ja ha mudat.
 Ni que us creui
 aiyo el fetje
 soch lo metje
 mes nonbrat
 que cap cura ha equivocat.

Docto' cleupa
te vòcleja
molta euveja
cap de pa
Yo so l metje
t'asseguvo
que mes curo
cualquier mal
Ya cantar tira ni pica
en ma vida tornari

Feb.

Ohi. que pimplei!
ja m' amola
la tabola
qui ya armant.

pendiuse

retracteuse

las mans deuse

al meu devant

perque no n'hi ha per tant,

no n'agradau

vor no juro

qui en apuro

tant fatal.

Maltractantvor

com gentusa,

no te excusa

la moral.

barta ya de tira y pica
que rignem amichs convè.

sen van toti peli foro
disputant.

Mutacio.

cuadro Li^o.

Sala de casa Crispi. En el cen-
tro una gran taula molt
ben guarrida, pastas, vius
etc etc, ab molt luxo tot.

Escena Li^a

Crispi Agneta parenti, coro general,
criati.

Parlat.

Cri. Parents, amichs, coneguts,
 y demés que aqui contemplo,
 testimoniis tots del triumpo--
 que apart de tot 'm mereixo.
 La ditpa en mon cor esclata,
 y vull que d' aquest contento,
 coneguts, parents y amichs
 ne disfrutin com espero.
 buidantne aquestas botellas
 la nata y flor del paratlo.

Apa! fora cumpliments!
destaperulas y entreguémnos
en braços de la alegría—
mes ojo! en cometre excessos.

Tot Si, si!

Un. ; que viva 'n Linyola!

(Toti destapant botellas)

Toti Viva!

Pri. gracias, baladrero

Un. Noy! qui es bó!

(per lo vi)

Pri. Preneu mes pastas.

edg. Carquinyolis y borregos.

U. No son pas de Cardedeu?

Cri. Si no ho son, podriau serho.

Vu Com?

Cri Si fossen feti alli.

toti ; Li vritat!

(graus riallas)

Vu. Atxi m' ho penso!

(torna a beure)

Sabs que me'l beuria a cantis?
; Es molt bo!

Cri. vaja, acosteu vos,
y feu net d'una vegada
que encara 'n tinch de repueito!

Ag. tu Cripi, no bequis massa
aquet es molt fort y luego---

Cri. Ca!, noya, avuy tot se beura!

Vingau resolis.

(porantse in eu una copa)

Vu.

Tastulo!

Crü. Aja ja! vingau un altre!

Ag. Un altre?

Veyent que myta ün altre
vas!

Crü.

Töt just comenzo.

Deixemel tasta!

Ag.

Linyola.

Mira que no pot, fe excessos.

Crü. Ba! ba! ba! no t'aniolunis!

no estich per sermons ni cüento,
vull aprofitar la ganga
ava que us topa, de serio.

comença à beure de
tot non.

Ag. Aquet picot es capai
si prompte no ho impideixo
de agafà una mantellina
pitjor que la dels inglesos.
Vaig a veure si procuro
d'interèrel.

Cri. Duf! crech que 'm cremo...
ja per dins... Escolta Agneta,
que no beus?

(fent tantina)

Ag. Ara me'n deixo.

Cri. Beu aquesta.

(oferintli una copa)

tots ; si que begui,
Atg. bech y brindó.

(llaurant lo líquit)

Eni, Messalero!

si val la Agneta mer duro
que'l convento de Toledo,
Orinda y canta.

Atg. Desseguida.

Eni. Després vull balla un bolero
d'aquells, que enant era à l'adiz...
posa rasolis...

Atg. Comenzo?

Eni. Si, si, que mentre tu canta...

Tots vosaltres ja direm... bueno!

Música.

=

Abg

Dir que al mas del Pere pò
 Hi ha una minyona molt gran
 qui està molt enamorada
 de un joveret del costat
 mer com ell.

es petitet
 lo pobret!

declararseli no pot.

mer ella l' vol
 y plora seus desconsol
 perquè es petit lo picot.

Tòti ; que signi petit que li fà?
à forsa d'aunys ja creixerà.

Parlat.

- Cri. Bravo, bien! ves la miuyona
si n'habia de passar
sabent que... Agneta 'm cremo,
Agn. Si tu no 'm vols creurev may!
Cri. Pero per pò. ja estich tiesso,
que t'pensas, fins vull ballar
lo bolero que t'he dit.
al devant dels convidats.
vina Agneta!

Un (Quina pina!)

Cri Ara á totí vos vull curar.
De que patiu vos. D, Pancho

Ag. que no vols ballá?

(Ditrayent lo)

Cri. Veritat.

pero abaus vull receptarvos
lo còdich medicinal.

Ag. Crispi?

Cri. que volieu Agneta.

Ag. que vagis á descansar.
-tirat sobre'l lit.

Cri. Villana!

tu m veus, mujer infernal!

(abalcentraute)

cbg. cby amichs meus, agaféulo!

Cri. A mi?

tots Crispi.---

Cris. Al botabant!

Tants dias que no faig festa.
y avuy qu'estic mitj' trempat
perque 's lo sant de l'ebgneta,
veniu a ferme enfadar.
Atre sabreu si en Linyola
te'l cap gens desbaratat.

agafa un garrot y

los emprent contra tots

Voz.

altu

Voz

Això si qu'es altre cosa.
fugim!

wo m' agafas pas.

(gran confusio toti fugiu)

Cri. Y tu, gran taimada
 Aug. tente!

Cri. Per tot hom La has de pagar.
 Aug. Socorro!

Cri. Si, erida, erida.

Aug. Crispi dentente.

Cri. So! may!

(embestentla, abneta
 entre diu de una porta
 y's tanca.)

Aug. Verge pura! socorreu-me!

(entrant diu)

Cri. Per ço no t'escaparàs!
 primer romperi la porta
 y després te esclato'l cap.

(gavrotada a la porta)

Escena 5na

Eríspi, la comare

Com.

(Detenitlo.)

Basta! aquí 'm tens.

Eri.

La comare!

(volguent pensar-se serio)

Com.

Es aïpis com vas cumplint
la benèfica missió

per la que't vaig protegir?

Eri.

Si, tant sols tu ara'm faltabas,
me veus com l'orell al dit,

per enjegar-te al dimoni

ab la missio y lo teu fuis.

Com. De mon favor aipi abusas?

Cri. favor? aipi abuso, aipis,

wo il necessito per res,

mala bruija, ves d' aqui

Com. wo t' espanta 'l meu furor?

Cri. ja! ja! ja! Espantarme, dius?

Mira, si no t' espabilas

no surts viva d' aqui dins..

y perque ho vegis---

(amenassantla)

; Infame!

Com.

(donantli un cop li fa caure)

Cri. ; Ay!

Com

Ara m' ho sabras di.

desapareixen los dos per
encotillo.

Quadro 5.

Mutació.

Gran subterrani. En primer terme dos
estatues grans de pedra blanca sobre pe-
destal de pedra negra. El de la dreta
representa 'l temps i de la esquerra 'l
judici.

Escena 6^a

Erüpi y la Comare,

=

Com. Allà vont anabau ja hi som.

Crü (demonstrant que no las té
totes.)

Y ahont som si o pot saber?

Com A set costres baix la terra

Crü Si qui esteu sota cubert!

Com Esta es la meua morada

Crü Aïçó tant rumit y fret?

Ya es capritxo viure aquí,

jo no m'hi trobo gens bé,

y una volta que ho tuich vist

opino que 'us entornem.

Ahont es la porta?

Com

Es inutil...

Crü.

per sorti es molt convenient.

Com. No pas per tu.

Crü. per mi no?

Com. I' has de quedá aqui.

Crü. Com, que?..

Com. passillo bé que cauhen gotas.
Es en vâ lo que preteuts.

Crü. terim ganas de brometa?

Com. No es cap brometa, vritates,

Crü. M' no dilien d'una manera...
y es per gaire...

Com. Eternament!

Crü. Ay la mari!

(al gvarse veu la estatua del
temps.)

qui es aquest
que tant me mira?

Com. Es 'l temps

Cri. Vaya un temps, un temporal
diria jo per lo lleig.

(reparant en la justícia)

ay! ay! vetan' aquí un altre
que mira contra 'l govern!

Com. Es 'l judici.

Cri. El judici?

No l' he vist may pe'l carre.

- Vaya nus rellogat, teniu!

Com. Aquestos ray, mira atent.

- Transformació -

i obra una part de la paret
del foró y apareix un lluny
tot poblat de llunys que seran
gressols excessos de diferents
blans per fer llunys petites y
de mes grans.

Qui Ola! també feu pessebre?
no n'hi ha poch de grasolets.

Com Això son'ls meus registres.

Qui. Vaya! y com vos hi entenieu?
això es pitjor que aquells llibres
que tot son tigras y serps
y que expliquen la planeta.

Com Cada llunyat qu'altí veus,
es' l' d' una vida humana.

Eri.

(mirant à la comare)

Es una bruija, Deu meu!

Com Aquella que ja s'apaga...

Eri Pobreta!

Com Es la de un ateo!

Eri Senyor Deu meu jesucrist!
soch cristià de bona fe.

Com. Aquella altre es de un poeta.

Eri. Pobre Lázaro, val mes
que s'acabi desseguida
quin pati de fam deu fer.
y aquella de mes enllà?

Com. La tercera?

Eri. Aixó mateix.

Com Aquella es la de un cantant

que guanya molts diners.

Eri y la cuarta?

Com De ta esposa.

Eri Com, l' Agneta? com'seucent...

Caramba qui es aiperida!

vaya un blé, tira peipet.

¿ y la meva?

Com Aquesta.

Eri. Niquis!

Si s' acaba, no pot ser.

Com ta mort han precipitat
ls teus vicis.

Eri. Ca! barret!

no m' hi conformo, vinga di
y mundenli també'l blé.

Com. Impossible!

Crü. Que vols di?

La dona 'n te massa y 's
just que 'n prengui una mica,
veuren, ben repartidet---

(vã per executarlu)

Com. Impio!

desapareix la ilusio' que-
dant lo teatio com estaba.

Crü. Ay! santa nit!

Això vol di que marxèu.

Com. No, jo 't mano qui aqui 't quedis

Crü. Pero dona---

Com. Ara tu ets meu!

Crii. Pro' es cert que vaig a' morir-me,
si'm trobo d'allò me'x be'

Com. Aprofita 'l temps que t' queda
per disposa' 'l testament.

Crii. Mira que vinga 'l notari,
(ety Crispi que's lo qu'has fet?
; perque sense despedirte
de la signeta y 'ls demes
t' envihin al altre barri...?)

Com. Cent mil lliuras

Crii. Refumet!

Com. Entre 'ls ataconadors
que sigan del poble teu.

Crii. Don sistema, y cada escu

que s'arretgli'l calsat sell.

251

Com. Calla 't dich! y no'm repliquis,

Eri. Senyo notari, correut.

Com. Cent vint doblas deixaràs

à cada un dels teus parents.

Eri. Y el milló que encara queda?

Com. Pels teus fills y ta mullè

Eri. Es la part que mes m'agrada.

Com. Ya està llest el testament.

Eri. Ah! si? ay quant me'n alegro...

vaya donchs, que ho passin bé,

no s'hi cansin...

Com. Ahont vas?

Eri. No haben dit qu'estaba llest?

que mes falta?

Com. Que ab mi viugas

Cri. Alout? vaya, donch, ariem.

Com. A la immensa eternitat.

Cri. Un eterno!

(desprementse de ella

y fugint.)

Com. Vira! Ya tenim temps.

Cri. Esperat!

Com. No!

Cri. Pietat!

escoltani un sol moment!

(ab to' de suplica)

Musica.

Cri. Poch demano, oh, si comare,
 no mes vull que mitja horeta,
 per parlar ab la meua cògneta,
 y als meus fills dalse un petó;
 Mira al fi soch ton compare
 just me sembla'l que't demano,
 No; l teu cor no es tant tirano
 per negarme tal favor.

Con. Quant desitjas concederis
 lo mirall i ho mostra prou.

(Transparent al foro,
 y i ven la familia
 de'n Crispi que estant
 orant entorn d'ell que
 es al llit.)

Coro diu.

Númen benefici
salva 'n Linyola
y sa retornal
al nostre amor.

(Terminant lo cant lo mirall
torna com avans)

Parlat.

=

Cri. Mes diqueume qui es aipó?
perque l qui es jo no ho entendi,
soch aqui ò soch allí?

Coms Per el-lusió tu aqui't veus.

pro 'l teu cor es mort alli
 Criu Per pietat! salvam per Deu.
 no m' abandonis, comare,
 jo t' prometo que serè
 un bon marit y un bon pare,
 tal es l' arrepentiment. —

Com M' ho dius de veras?

Criu De veras:

paraula de sabater!

Com Sent aixis, Crispi, tal gracia
 qui no pot tot t' ho concedeix,
 (desapareixen per encotillo)

Cuadro 6.º

Mutació

La escena se transforma en la estança
de in Crispi, lo cual está sobre l
llit rodejat dels seus fills, Ag-
neta, D. Patrici y amichs etc.

Escena 7^a

Crispi, Agneta, Patrici,
Roch, lo Compte y varios
parents y amichs.

=

Jab. Oh! ditpa ja torna eu si

Toti Crispi!

Ag. Gracias verge mia

Cri. Ahont soch?

Ag. Atqui als meus brassos
rodejat de la familia.

Cri. Con que estich entre voraaltres?

Toti Si.

Cri. Ho veig y m sembla mentida

Ja eva res' un atac de bilis
que vos ha privat...

Cri. Cor, respira...

Com. Mes desd' avuy...

Cri. Li prometo

canbià enterament.. de vida.

Música.

=

Aug. Retornat al si't contemplo
que ja n'estaba dubtant.
Mes ventura no podria
en la terra demanar

Cri Tot prometo esposa meva
que de mi no't queixarà.

Loti Meine sempre l'alegria,
la pau y tranquilitat.

Int.

Aeló.

